

NASZA EUROPROWINCJA

3/2026
ISSN 2083-4063

"Żniwa w ruchu", zdjęcie wykonane przez Tomasza Leśnika w Złotnikach (gm. Suchy Las)

BIULETYN JEDNOSTKI WSPARCIA SIECI KSOW+ W WOJEWÓDZTWIE WIELKOPOLSKIM

ROZWÓJ
LOKALNY

BUDŻET UE
NA LATA 2028-2034

PROMOCJA
PSZCZELARSTWA

DOŻYNKI

DZIEDZICTWO
KULINARNE

KONKURS
FOTOGRAFICZNY

SAMORZĄD
WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Dofinansowane przez
Unię Europejską

SPIS TREŚCI

Słowo wstępne	3
Jak korzystać z unijnych funduszy?	4-5
Rozwój lokalny poprzez granty.....	6-7
Co dalej z Funduszami Europejskimi dla obszarów wiejskich?	8-9
Promujemy wielkopolskie pszczelarstwo	10-11
Dożynki to czas dziękczynienia	12-13
Kącik kulinarny	14
Kącik fotograficzny	15

Krzysztof Grabowski

Wicemarszałek Województwa Wielkopolskiego

Szanowni Państwo,

Od blisko trzech lat wdrażamy Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027, przeznaczając fundusze unijne na wsparcie inwestycji dotyczących scalania gruntów, budowy przydomowych oczyszczalni ścieków oraz rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność. Już wkrótce ogłosimy również nabór wniosków dotyczący realizacji koncepcji inteligentnych wsi. Równolegle z tymi działaniami prowadzimy aktywny dialog z instytucjami odpowiedzialnymi za planowanie nowego budżetu Unii Europejskiej.

11 września 2026 r. w gronie lokalnych grup działania dyskutowaliśmy na temat przyszłości Wspólnej Polityki Rolnej i środków na dalsze wsparcie rozwoju lokalnego. Informacje na ten temat znajdą Państwo w artykule na łamach biuletynu „Nasza Europrowincja”. Program konferencji dla LGD uwzględniał również omówienie wdrażania inicjatywy LEADER w obecnej perspektywie finansowej, w trakcie której rozwój lokalny wspieramy aż z trzech funduszy unijnych. Liczba umów zawartych z beneficjentami i wartość zakontraktowanych środków stale rosną. Zachęcam do zapoznania się z artykułem, w którym wskazane zostały przykłady dofinansowanych już projektów. Rozwój lokalny wspieramy również za pośrednictwem na-

borów ogłaszanych przez Samorząd Województwa Wielkopolskiego adresowanych do LGD. Nabory dotyczą realizacji projektów grantowych, o czym mogą Państwo dowiedzieć się z lektury naszego czasopisma.

Druga połowa lata to czas, kiedy rolnicy i społeczności wiejskie tradycyjnie świętują zakończenie żniw i dziękują Bogu za zebrany plon. Już po raz trzeci Samorząd Województwa Wielkopolskiego dofinansował organizację imprez dożynkowych w pięciu powiatach regionu. W tym roku dożynki pod patronatem i przy wsparciu Marszałka Województwa Wielkopolskiego odbyły się w powiatach gostyńskim, kolskim, ostrowskim, gnieźnieńskim i złotowskim. W okresie letnim obchodzimy również Wielki Dzień Pszczół, który przypada na 8 sierpnia. Z tej okazji Samorząd Województwa Wielkopolskiego zorganizował imprezę plenerową na kaliskim Zawodzie. Wydarzenie podkreśla jak istotną rolę dla ekosystemu odgrywają pszczoły. Jest też okazją do podsumowania działań podejmowanych przez samorząd naszego regionu na rzecz sektora pszczelarskiego i dobrobytu pszczoł.

Życzę przyjemnej lektury.

Wydawca:

Samorząd Województwa Wielkopolskiego
Al. Niepodległości 34
61-714 Poznań

Tekst i opracowanie:

Jednostka Wsparcia Sieci KSOW+
w województwie wielkopolskim
Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich
Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego
Al. Niepodległości 34, 61-714 Poznań
tel. 61 626 60 00
e-mail: ksow@umww.pl
<https://wielkopolskie.ksow.pl/>, <https://dprow.umww.pl>

Opracowanie graficzne:

EGD Design
Andrzej Tokarski
grafikadlafirm.pl

Druk:

Firma
Poligraficzno-Intriligatorska
„Udziałowiec” Sp. z o.o.

Jak korzystać z unijnych funduszy?

Ponad 55 milionów złotych na rozwój lokalny w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 trafiło do instytucji i osób, które zawnioskowały o pomoc. Do końca września Samorząd Województwa Wielkopolskiego zawarł 270 umów z beneficjentami programu LEADER.

Fot. Archiwum beneficjenta

Firma założona przez Piotra Łuczaka – beneficjenta PS WPR 2023-2027 z terenu powiatu kaliskiego - umożliwi mieszkańcom korzystanie z mobilnych usług w zakresie mechaniki samochodowej.

Program LEADER przewiduje możliwość uzyskania wsparcia na inicjatywy oddolne na obszarach wiejskich, które są zgodne z lokalnymi strategiami rozwoju opracowanymi przez 30 wielkopolskich lokalnych grup działania odpowiednio dla obszaru, na którym funkcjonuje dana grupa. W obecnej perspektywie Województwo Wielkopolskie przeznacza na wsparcie rozwoju lokalnego aż 128,5 miliona euro z trzech funduszy unijnych: Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) i Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+). Pierwsze nabory w tym zakresie zostały ogłoszone już w drugiej połowie 2024 roku. W ramach funduszu rolnego do końca września 2026 roku zakontraktowanych zostało 270 umów o łącznej wartości 56,1 miliona złotych. W ramach EFRR podpisanych zostało dotychczas 167 umów na łączną kwotę 64,4 miliona złotych, a z EFS+ 157 umów o łącznej wartości 68,4 miliona złotych.

- Nabory w ramach tzw. instrumentu LEADER, który od wielu lat kojarzony jest z Funduszami Europejskimi i rozwojem lokalnym, prowadzone są przez 30 lokalnych grup działania zlokalizowanych w województwie wielkopolskim. Ponad pół miliarda złotych jakie mamy przewidziane na ten cel umożliwia realizację tysięcy

projektów na obszarach wiejskich naszego regionu – podkreśla wicemarszałek Krzysztof Grabowski.

Pomoc przyznawana jest na zadania, których zakres i tematyka, są zgodne z przyjętą na danym obszarze strategią rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność. Środki z PS WPR 2023-2027 umożliwiają m.in. rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich. Jednym z dofinansowanych zadań jest projekt mieszkańca gminy Kraszewice w powiecie ostrzeszowskim Radosława Gatkowskiego zakładający wzrost konkurencyjności jego firmy poprzez wdrożenie nowych i ulepszonych usług dj-skich. W ramach prowadzonej działalności przedsiębiorca wprowadzi do oferty m.in. szkolenia muzyczne, naukę obsługi sprzętu muzycznego i estradowego oraz kursy z zakresu pierwszej pomocy przeznaczone dla kobiet.

Piotr Łuczak mieszkający w Cieszykowie w gminie Szczytniki w powiecie kaliskim, dzięki Funduszom Europejskim otwiera mobilny warsztat samochodowy. Mieszkańcy powiatu kaliskiego już niedługo będą mogli korzystać z naprawy pojazdów w dogodnym dla siebie miejscu. Takie rozwiązanie pozwoli nie tylko zaoszczędzić czas, ale również zmniejszy uciążliwość związaną z wizytą w tradycyjnym serwisie.

Z kolei na terenie powiatu tureckiego, w miejscowości Kuźnica Janiszewska, powstanie gospodarstwo agroturystyczne jako odpowiedź na duże zapotrzebowanie na tego typu usługi w regionie. Dofinansowanie na ten cel otrzymała Nina Kropidłowska. Pozyskane z funduszy unijnych wsparcie pozwoli na dywersyfikację dochodów z tradycyjnej działalności rolniczej, co zapewni większą stabilność finansową gospodarstwa.

Wiele zadań objętych wsparciem dotyczy ogólnodostępnej infrastruktury rekreacyjnej, sportowej, czy turystycznej. Tego typu zadania realizują przede wszystkim lokalne samorządy, ale również fundacje i stowarzyszenia. Dobrym przykładem jest projekt obejmujący przebudowę i rozbudowę budynku świetlicy wiejskiej i remizy OSP w Kwileniu realizowany przez Gminę Chocz. W ramach przedsięwzięcia zmodernizowana zostanie część przeznaczona na świetlicę wiejską, która będzie służyć mieszkańcom jako miejsce spotkań integracyjnych, kulturalnych i rozrywkowych.

- W projekcie uwzględniliśmy m.in. funkcjonalną salę spotkań, kuchnię ze zmywalniami, nowoczesny węzeł sanitarny dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz niezbędne zaplecze magazynowe. Dzięki temu obiekt zyska całkowicie nowe oblicze. Dotychczasowy stan budynku, który od wielu lat służył mieszkańcom, przestał odpowiadać rosnącym potrzebom dynamicznie rozwijającej się wsi. Głównym impulsem do podjęcia prac budowlanych były ograniczenia powierzchniowe i techniczne dotychczasowego obiektu – mówi burmistrz Chocza Magdalena Marciniak.

Niektóre dofinansowane inwestycje wspierają aktywność fizyczną mieszkańców. W gminie Suchy Las, dzięki funduszom przeznaczonym na rozwój lokalny, realizowany jest projekt pn. „Gramy w zaangażowanie – modernizacja boiska sportowego w Suchym Lesie”.

- Dobiegają końca prace, które wykonujemy przy Szkole Podstawowej nr 1 w Suchym Lesie. Zdecydowaliśmy się na tę inwestycję, ponieważ zależy nam na zdrowiu i bezpieczeństwie dzieci, młodzieży i dorosłych użytkowników tego obiektu. Zastosowaliśmy system ze sztucznej trawy trzeciej generacji oraz specjalistyczne wypełnienie, które zapewni lepszą amortyzację, ograniczając ryzyko kontuzji. Rozwiązanie to pozwoliło więc nie tylko odnowić boisko, ale przede wszystkim podnieść jego standard, funkcjonalność i bezpieczeństwo, dostosowując obiekt do współczesnych potrzeb sportowych. Zyskujemy w ten sposób nowoczesny obiekt, który podniesie komfort rekreacji naszej społeczności. Boisko zarządzane jest przez Gminny Ośrodek Sportu i ma charakter ogólnodostępny i niekomercyjny – mówi wójt gminy Suchy Las Grzegorz Wojtera.

Wielkopolskie dbają również o dziedzictwo historyczne, odnawiając m.in. budynki sakralne. OSP w Chełmnie z gminy Dąbie (powiat kolski) pozyskało środki finansowe na renowację wnętrza miejscowego kościoła. Celem inwestycji jest stworzenie przestrzeni sprzyjającej rozwojowi turystyki kulturowej. Dzięki temu miejsce to zachowa swój unikalny charakter, a jednocześnie stanie się bardziej atrakcyjne dla turystów poszukujących doświadczeń kulturalnych.

Fot. Archiwum beneficjenta

Radostaw Gatkowski, mieszkaniec powiatu ostrzeszowskiego, dzięki funduszom z PS WPR 2023-2027, rozszerzy prowadzoną działalność muzyczną o szkolenia muzyczne, naukę obsługi sprzętu muzycznego i estradowego oraz kursy z zakresu pierwszej pomocy przeznaczone dla kobiet.

Rozwój lokalny poprzez granty

Wielkopolskie lokalne grupy działania realizują projekty grantowe, w ramach których finansowane są drobne zadania, zarówno o charakterze inwestycyjnym, jak i tzw. projekty miękkie (imprezy plenerowe, szkolenia, warsztaty, konkursy, publikacje). O udzielenie grantu mogą ubiegać się m.in. lokalne samorządy i organizacje pozarządowe.

Źródło: Lokalna Grupa Działania KOLD

Przeгляд Zespołów Folklorystycznych z regionu KOLD w Zębowie to przykład grantu udzielonego przez LGD Powiatowi Nowotomyskiemu.

W obecnej perspektywie budżetu unijnego duży nacisk kładzie się na kwestie zrównoważonego rozwoju lokalnego. Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 i wdrażane w ramach tego planu podejście LEADER umożliwiają pozyskania środków na realizację wielu ciekawych inicjatyw wspierających rozwój lokalny. Fundusze mogą być przyznawane w postaci grantów. Taką możliwość stwarzają nabory prowadzone przez lokalne grupy działania (LGD).

- Pod koniec 2025 roku Samorząd Województwa Wielkopolskiego ogłosił pierwsze konkursy dla LGD na realizację projektów grantowych. Do końca września 2026 roku zakontraktowaliśmy środki o wartości ponad 2,5 miliona złotych, które w całości trafią do grantobiorców z Wielkopolski – mówi wicemarszałek województwa Krzysztof Grabowski.

Czym jest grant? To nic innego jak jednorazowa i bezzwrotna pomoc finansowa na realizację konkretnego zadania publicznego. W przypadku grantów udzielanych przez LGD chodzi o inicjatywy, które wpisują się w lokalną strategię rozwoju danego obszaru. O pomoc na granty mogą ubiegać się podmioty prowadzące swoją działalność na obszarach wiejskich, głównie organizacje pozarządowe oraz jednostki samorządu terytorialnego.

LGD KOLD z siedzibą w Lwówku to jedna z grup, która realizuje już projekty grantowe. W ramach projektu „Nasze tradycje, zwyczaje, zainteresowania” LGD udzieliła wsparcia na sześć zadań dotyczących szeroko pojętej działalności kulturalnej. Fundusze przeznaczone zostały na wsparcie organizacji imprez plenerowych dla społeczności lokalnych oraz wydanie przewodników i albumów na terenie powiatów szamotulskiego i nowotomyskiego. W wyniku naboru do projektu „Sport i rekreacja integracją społeczności lokalnej” dofinansowanie uzyskał Cykl Grand Prix 2026 w biegach (grant Powiatu Nowotomyskiego) oraz zadanie „Aktywność ruchowa międzypokoleniowa”, na które środki pozyskało Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Chmielinko.

LGD Traktów Piastów z siedzibą w Łubowie zawarła umowy z ośmioma grantobiorcami w ramach projektu „Informowanie o zasobach LGD „Trakt Piastów”. Dofinansowane zadania dotyczą przygotowania tablic edukacyjnych, monografii, przewodników, map, wydawnictw, muralu sołectkiego, a także wielkoformatowej gry edukacyjnej. Ta LGD realizuje również inny projekt o charakterze edukacyjnym pt. „Ambasadorzy zmian – wspieranie lokalnych liderów”.

Funkcjonujące we wschodniej Wielkopolsce Stowarzyszenie „Solna Dolina” rozpoczęło realizację kilku projektów grantowych. Projekt „Rozwój i wzbogacenie oferty turystycznej i rekreacyjnej na obszarze LGD Solna Dolina” zakłada kompleksowe zagospodarowanie przestrzeni publicznej, podnoszące jakość życia mieszkańców i atrakcyjność turystyczną. Projekt obejmuje zakup składanych stołów do Teqballa, powstanie nowoczesnego placu zabaw, stref rekreacji z ławkami, stołami i bezpieczną nawierzchnią oraz ogrodzeniem, utworzenie wielofunkcyjnego centrum rekreacji z altaną, siłownią zewnętrzną i oświetleniem solarnym. W ramach projektu „Aktywni mieszkańcy LGD Solna Dolina jako fundament lokalnej tożsamości i integracji” zorganizowanych zostanie szereg festynów, pikników, imprez plenerowych i warsztatów dla społeczności lokalnych. LGD podpisała również umowę na realizację projektu „Edukacja, aktywizacja, współpraca i integracja na rzecz włączenia społecznego młodzieży, kobiet i osób starszych”. W ramach tej operacji zaplanowano warsztaty edukacyjne i integracyjne dla kobiet, organizację Święta Kobiet, wyjazd do Teatru Muzycznego w Łodzi, wycieczkę integracyjną do Krakowa, której uczestnikami będą dzieci i młodzież, a także wielopokoleniowy wyjazd do filharmonii oraz warsztaty malarskie zakończone wernisażem.

Umowy dotyczące projektów grantowych podpisało również Stowarzyszenie LGD Krajna nad Notecią, która otrzymała fundusze na projekt „Aktywna Krajna dzięki wydarzeniom”. Skorzystają z niego mieszkańcy powiatu pilskiego. Notecka LGD pozyskała środki na projekt „NOTECKIE – przestrzeń,

która łączy”, z którego skorzysta społeczność powiatu czarnkowsko-trzanieckiego. Z kolei w południowej części regionu projekt „Dziedzictwo kulturowe Wrót Wielkopolski” zrealizuje Stowarzyszenie Wrota Wielkopolski funkcjonujące na obszarze powiatu kępińskiego. We wrześniu 2026 roku umowę podpisało również Stowarzyszenie LGD Wielkopolskie Partnerstwo dla Doliny Baryczy. Dofinansowany projekt pt. „Eko-aktywne sołectwa - aktywizacja mieszkańców na rzecz współpracy dla specyfiki obszaru i klimatu” ma na celu łączenie integracji społeczności wiejskiej z wdrażaniem modelowych rozwiązań zapobiegających skutkom zmian klimatu.

Ponad połowa projektów grantowych objętych dotychczas dofinansowaniem dotyczy opracowania koncepcji inteligentnych wsi (Smart Village). Tego typu granty realizują Stowarzyszenie LGD Dolina Samy z siedzibą w Cerekwicy w gminie Rokietnica, Stowarzyszenie „Solna Dolina” z siedzibą w Kłodawie, Stowarzyszenie LGD „Źródło” z siedzibą w Buku, Stowarzyszenie „Unia Nadwarciańska” z siedzibą w Słupcy, LGD „Wielkopolska Wschodnia” z siedzibą w Kramsku, Stowarzyszenie „Solidarni w Partnerstwie” z siedzibą w Starym Mieście, Stowarzyszenie „LGD Kraina Trzech Rzek” z siedzibą w Obornikach oraz Stowarzyszenie „LGD7 - Kraina Nocy i Dni” z siedzibą w Opatówku. Opracowanie koncepcji inteligentnych wsi polega na stworzeniu oddolnych koncepcji rozwoju obszarów wiejskich w skali mikro, mających na celu wypracowanie innowacyjnych rozwiązań miejscowych problemów przy wykorzystaniu technologii cyfrowych lub lepszego wykorzystania wiedzy.

Źródło: Urząd Gminy Kuślin

W ramach grantu pn. „Powitanie lata” Gmina Kuślin w powiecie nowotomyskim zorganizowała imprezę plenerową dla mieszkańców.

Co dalej z Funduszami Europejskimi dla obszarów wiejskich?

Trwają konsultacje i dyskusje dotyczące budżetu Unii Europejskiej na lata 2028-2034. W proces ten aktywnie włącza się Samorząd Województwa Wielkopolskiego, angażując do współpracy partnerów lokalnych: powiaty, gminy i lokalne grupy działania. 11 września 2026 r. w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu odbyła się konferencja dla LGD z udziałem m.in. posła do Parlamentu Europejskiego Krzysztofa Hetmana.

Fot. Ewa Witoń

11 września 2026 r. w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu odbyła się konferencja dla lokalnych grup działania poświęcona m.in. przyszłej perspektywie budżetu UE. Gospodarzem spotkania był wicemarszałek Krzysztof Grabowski, a w roli prelegentów wystąpili poseł do PE Krzysztof Hetman, dyrektor Departamentu PROW UMWW Izabela Mroczek, dyrektor Departamentu Wdrażania EFS Sylwia Wójcik, Dyrektor Departamentu Wdrażania Programu Regionalnego Paweł Napierała oraz Zastępca Dyrektora Polityki Regionalnej Michał Kurzawski.

Od 22 lat samorządy lokalne, organizacje pozarządowe i mieszkańcy naszego regionu mają możliwość korzystania ze środków unijnych, realizując tysiące ważnych i potrzebnych projektów. Dzięki Funduszom Europejskim przeznaczonym na wsparcie rolnictwa i obszarów wiejskich w Wielkopolsce powstały nowe odcinki dróg, sieci kanalizacyjnych i wodociągowych. Zmodernizowane lub wybudowane zostały świetlice wiejskie w niemal każdej gminie województwa wielkopolskiego. Znacząca pomoc finansowa została skierowana na zadania związane z melioracją i scalaniem gruntów. Za pośrednictwem środków z programu LEADER w regionie rozwijała i nadal rozwija się mała przedsiębiorczość, powstają nowe firmy i miejsca pracy. Rewitalizowane są place zabaw, siłownie zewnętrzne, boiska i obiekty lekkoatletyczne, skwery, parki, czy zabytki. Lokalne grupy działania podejmują szereg działań, aby aktywizować, integrować mieszkańców i popularyzować wiedzę na temat lokalnego dziedzictwa kulturowego i kulinarnego.

Równolegle z wdrażaniem Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027, trwają prace nad kształtem nowego budżetu Unii Europejskiej na kolejny, siedmioletni okres. Wstępne ramy zostały już zaproponowane przez Komisję Europejską. Na poziomie krajowym Ministerstwo Funduszy i Polityki Społecznej prowadzi prace nad Planem Partnerstwa Krajowego i Regionalnego dla Polski na lata 2028-2034 (PPKR).

To dokument, który będzie określał zakres tematyczny zadań możliwych do dofinansowania.

- Przez ponad dwie dekady obszary wiejskie w Wielkopolsce skorzystały ze wsparcia na kwotę blisko 2,5 miliarda złotych w ramach zadań dofinansowanych ze środków Unii Europejskiej. Jesteśmy świadkami znaczącego postępu cywilizacyjnego jaki dokonał się w naszym regionie. Mieszkańcy mają dostęp do nowoczesnej infrastruktury, co znacząco podnosi komfort i jakość życia. Fundusze w ramach Wspólnej Polityki Rolnej stanowią ważny instrument wsparcia, który ułatwia podejmowanie decyzji inwestycyjnych. Z tego powodu aktywnie zabiegamy o to, aby w nowym budżecie UE na lata 2028-2034 przewidziano środki na dalszy zrównoważony rozwój obszarów wiejskich – mówi wicemarszałek województwa Krzysztof Grabowski.

Podstawową różnicą względem wcześniejszych budżetów UE jest scentralizowanie wielu funduszy do jednego wspólnego źródła, dla którego określono odpowiednie przepisy i regulacje. Co to w praktyce oznacza? Na ten temat dyskutowano podczas konferencji z udziałem lokalnych grup działania, która odbyła się w Sali sesyjnej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu z inicjatywy gospodarza spotkania, wicemarszałka Krzysztofa Grabowskiego. W wydarzeniu uczestniczył m.in. poseł do Parlamentu Euro-

BUDŻET UE NA LATA 2028-2034

pejskiego Krzysztof Hetman, który przybliżył aktualne informacje na temat stanu prac z perspektywy Brukseli i podkreślił znaczenie lokalnych grup działania dla rozwoju regionów.

- Mam świadomość, że planowane połączenie unijnej polityki spójności ze wspólną polityką rolną powoduje obawy co do dalszego funkcjonowania lokalnych grup działania i środków na wsparcie rozwoju lokalnego. Chciałbym zapewnić, że w dokumentach, które opracował Parlament Europejski znalazło się miejsce dla LGD i jestem przekonany, że również na poziomie krajowym uda się określić odpowiednią pulę środków na rozwój lokalny z udziałem grup – powiedział poseł do PE Krzysztof Hetman.

Zastępca dyrektora Departamentu Polityki Regionalnej UMWW Michał Kurzawski odniósł się do najważniejszych założeń PPKR, zwracając uwagę na to, że w ramach proponowanego budżetu UE w latach 2028–2034 Polska ma otrzymać rekordową pulę ponad 123 miliardów euro.

- Postulaty Polski wobec nowego budżetu dotyczą w głównej mierze utrzymania silnej polityki spójności jako instrumentu, który gwarantuje rozwój regionów, sprzeciwu wobec nadmiernej centralizacji zarządzania funduszami UE, zachowania wysokiego poziomu finansowania Wspólnej Polityki Rolnej, większego wykorzystania środków na badania i innowacje oraz większego finansowania bezpieczeństwa i ochrony granic UE, zwłaszcza dla wschodnich regionów przygranicznych – powiedział dyrektor Kurzawski.

Dyrektor Departamentu PROW UMWW Izabela Mroczek zaprezentowała uczestnikom konferencji informacje ze spotkania, które dzień wcześniej zorganizowało Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi na temat Wspólnej Polityki Rolnej w nowym unijnym budżecie. Zwróciła się do przedstawicieli LGD z prośbą o aktywny udział w prowadzonych negocjacjach na poziomie krajowym i apelowanie do ministra i parlamentarzystów o wygospodarowanie środków na rozwój lokalny.

Spotkanie poświęcone było również omówieniu bieżącego stanu wdrażania instrumentu LEADER w obecnej perspektywie finansowej, który realizowany jest w formule wielofundusowej. Informacje na ten temat zaprezentowali dyrektor Departamentu Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego Sylwia Wójcik, dyrektor Departamentu Wdrażania Programu Regionalnego Paweł Napierała oraz dyrektor Departamentu PROW Izabela Mroczek.

O wypowiedź na temat oczekiwań względem nowego budżetu Unii Europejskiej poprosiliśmy przedstawicieli LGD oraz samorządów lokalnych, którzy korzystali ze wsparcia w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, PROW 2014-2020 oraz Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027.

Grzegorz Grzunka

Prezes Zarządu Stowarzyszenia Wrota Wielkopolski

Nasze doświadczenia pokazują, że RLKS działa tam, gdzie decyzje zapadają blisko mieszkańców. Nabory w powiecie kępińskim cieszą się dużym zainteresowaniem, a środki są sprawnie kontraktowane. Od perspektywy 2028–2034 oczekujemy po pierwsze ciągłości – gwarantowanej alokacji na RLKS w rozdziale regionalnym PPKR i środków na LEADER w WPR nie mniejszych niż obecnie oraz naborów bez luki między perspektywami. Po drugie – uproszczenia: ujednoliconych zasad dla wszystkich funduszy, powszechnych kwot ryczałtowych dla małych projektów i szybszych zmian w strategiach. Po trzecie – jasnego podziału odpowiedzialności przy rozliczaniu za rezultaty. Po czwarte – ukierunkowania terytorialnego interwencji krajowych PPKR, by wieś nie konkurowała o środki z silniejszymi miastami. Zależy nam, by RLKS nadal wspierał przedsiębiorczość, aktywność społeczną i drobną infrastrukturę służącą mieszkańcom. Samorząd Województwa może liczyć na nas jako partnera w programowaniu rozdziału regionalnego.

Stanisław Piechota

Wójt Gminy Miedzichowo

Dla Gminy Miedzichowo niezwykle istotne jest utrzymanie w przyszłości szerokich możliwości pozyskiwania zewnętrznych środków finansowych na realizację zadań odpowiadających na rzeczywiste potrzeby mieszkańców. Dotychczas fundusze, w tym środki EFS czy PROW, pozwalały nam realizować inwestycje i przedsięwzięcia w bardzo różnych obszarach – od infrastruktury drogowej, wodno-kanalizacyjnej i społecznej, poprzez działania kulturalne, sportowe i edukacyjne, aż po projekty służące poprawie jakości życia mieszkańców. Oczekujemy, że również w kolejnych latach dostępne będą programy umożliwiające finansowanie zarówno tradycyjnych zadań samorządów, jak i nowych wyzwań, w tym związanych z bezpieczeństwem i obronnością, ochroną ludności, odpornością infrastruktury czy przeciwdziałaniem skutkom zmian klimatu, w tym dalszej gazyfikacji. Ważne jest także, aby programy były dostępne dla mniejszych gmin, procedury naboru i rozliczania środków były możliwie proste a kryteria uwzględniały niejednokrotnie bardzo specyficzne uwarunkowania, właściwe dla danej gminy.

Karol Skrzypczak

Burmistrz Miejskiej Górki

W nowej perspektywie finansowej z budżetu UE na lata 2028-2034 oczekiwałbym dalszych środków na rozwój obszarów wiejskich, w szczególności na modernizację SUW, a także na budowę rezerwowego zasilania w wodę tj. nowe ujęcia wody wraz z magistralami wodociągowymi. Ma to istotne znaczenie w kontekście bezpieczeństwa infrastruktury krytycznej. Ponadto chciałbym, żeby znaczne środki trafiły na rozwój dróg lokalnych. Z wcześniejszych budżetów UE udało się dużo zrobić w tym kontekście, ale potrzeby są nadal ogromne. Widzę także konieczność przeznaczenia środków finansowych na rozwój centrum wsi, w tym świetlic wiejskich, wiat, placów zabaw. Są to miejsca spotkań i integracji mieszkańców. Część środków przeznaczyłbym na walkę z deficytem wody i suszą, w szczególności na budowę zbiorników retencyjnych. Istotną sprawą jest także transformacja energetyczna, dlatego kolejne fundusze zagospodarowałbym na budowę odnawialnych źródeł energii. Te działania z pewnością poprawią jakość życia mieszkańców.

Promujemy wielkopolskie pszczelarstwo

9 sierpnia 2026 r. na terenie Rezerwatu Archeologicznego Kalisz-Zawodzie odbyła się kolejna edycja wydarzenia organizowanego przez Samorząd Województwa Wielkopolskiego z okazji Wielkiego Dnia Pszczół, który w naszym kraju świętujemy 8 sierpnia. Impreza, dofinansowana ze środków KSOW+, zapewniła moc atrakcji, występów, smaków oraz wrażeń związanych z pszczołami, miodem oraz barwnymi stoiskami kół gospodyń wiejskich i pasiek z całego regionu.

Fot. Archiwum UMWW

Od kilku lat kaliskie Zawodzie jest miejscem, w którym odbywa się impreza plenerowa pt. Wielkopolski Dzień Pszczół.

W niedzielne, sierpniowe popołudnie, przy sprzyjającej, słonecznej aurze Wielkopolanie Świątowali przypadający 8 sierpnia (w przeddzień imprezy) Wielki Dzień Pszczół. Z takiej okazji skorzystały tysiące mieszkańców naszego regionu. Uczestnicy zgromadzeni w urokliwym otoczeniu Rezerwatu Archeologicznego na kaliskim Zawodzie po raz kolejny mogli przekonać się o tym, jak ważną pracę dla ekosystemu wykonują pszczoły i jak istotny jest ich dobrobyt. Wielkopolscy pszczelarze chętnie dzielili się swoją wiedzą i doświadczeniem w obchodzeniu się z tymi niezwykle pożytecznymi owadami. W trakcie wydarzenia podkreślano wsparcie jakie samorząd województwa udziela sektorowi pszczelarskiemu.

- *Wielkopolska pszczołami stoi. Tegoroczna edycja „Wielkopolskiego Dnia Pszczół” potwierdza, że Samorząd Województwa Wielkopolskiego wykonuje dobrą pracę wspierając ten sektor na różnych płaszczyznach. Z pieniędzy z budżetu Województwa od 2018 dofinansowujemy zakup węży lub pokarmów pszczelich, co roku przeznaczając na ten cel kwotę 2 mln zł. Wspieramy też zakup sadzonek drzew miododajnych przez wielkopolskie gminy*

i powiaty. Od 2022 roku udzielamy pomocy w zakresie tworzenia pasiek edukacyjnych. W naszym województwie funkcjonuje już 6 takich pasiek, a w tym roku powstaną trzy kolejne w powiatach tureckim, kaliskim i poznańskim. Organizowana od 2021 roku impreza plenerowa jest dopełnieniem tego wsparcia i służy zainteresowaniu społeczeństwa tematyką pszczoł i sięgania po sprawdzony i lokalny miód z naszych pasiek – mówił podczas wydarzenia Krzysztof Grabowski, Wicemarszałek Województwa Wielkopolskiego.

W ramach wydarzenia dostępnych było wiele atrakcji m.in. jarmark pszczelarski, pokazy bartnictwa, inscenizacje historyczne oraz kulinaria z miodem. Przygotowano również liczne niespodzianki i animacje dla dzieci, zapewniające ruch na świeżym powietrzu i dużo fachowej wiedzy o pszczołach. Całą oprawę urozmaiciły pięknie zaaranżowane i przystrojone tematycznie stoiska wystawców, które rywalizowały w ramach konkursu na „Najciekawsze Stoisko Wielkopolskiego Dnia Pszczół”. W konkursie uczestniczyły 32 stoiska. Zwyciężyło KGW we Wtórku z Gminy Ostrów Wielkopolski, drugie miej-

Fot. Błażej Krawczyk (calisia.pl)

Uczestnicy wydarzenia otrzymali słoiczki z miodem, które wręczał wicemarszałek Krzysztof Grabowski.

sce zajęło stoisko KGW "Świątniczanki" w Świątnikach z Gminy Rzgów, a trzecie – KGW w Koźlątkowie z Gminy Lisków. Wręczono także 7 wyróżnień dla uczestników konkursu.

Nagrody i wyróżnienia dla najlepszych stoisk wręczyli: Krzysztof Grabowski - Wicemarszałek Województwa Wielkopolskiego, Paweł Zbierajewski - Dyrektor Departamentu Rolnictwa i Rozwoju Wsi Urzędu Marszałkowskiego w Poznaniu, Sebastian Ławniczak i Mateusz Adamek - Dyrektorzy Wielkopolskiego Samorządowego Centrum Rozwoju Wsi w Sielinku oraz Krzysz-

tof Witwicki - Prezydent Polskiego Związku Pszczelarskiego. Wydarzenie uświetniły także występy Orkiestry Dętej przy OSP Iwanowice oraz Andrzeja Cierniewskiego.

Tegoroczna edycja imprezy została dofinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich + w ramach projektu realizowanego przez samorząd województwa we współpracy z partnerem KSOW+, Wielkopolskim Samorządowym Centrum Rozwoju Wsi w Sielinku.

Fot. Błażej Krawczyk (calisia.pl)

32 stoiska wzięły udział w konkursie na najładniejsze stoisko Wielkopolskiego Dnia Pszczół. Pierwsze trzy miejsca zdobyły koła gospodyń wiejskich (KGW we Wtórku z gminy Ostrów Wielkopolski, KGW "Świątniczanki" w Świątnikach z gminy Rzgów oraz KGW w Koźlątkowie w gminie Lisków.

Dożynki to czas dziękczynienia

Trzeci rok z rzędu Samorząd Województwa Wielkopolskiego wsparł finansowo organizację święta plonów w pięciu powiatach regionu. Tym razem w powiatach gnieźnieńskim, gostyńskim, złotowskim, kolskim i ostrowskim. Wydarzenia odbyły się pod patronatem Marszałka Województwa Wielkopolskiego Marka Woźniaka. Uczestnicy imprez nie tylko byli świadkami tradycyjnego obrzędu dożynkowego i koncertów gwiazd estrady, ale również mogli odwiedzić szereg stoisk wystawienniczych, w tym stoisk przygotowanych przez Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego.

Fot. WSCRW w Sielinku

Jednym z ważniejszych punktów uroczystości dożynkowych jest obrzęd dzielenia się chlebem. Na zdjęciu Święto Plonów w Babiaku, podczas którego starosta kolski Robert Kropidłowski oraz wicemarszałek województwa Krzysztof Grabowski pokroili chleb wypieczony z tegorocznej maki i podzieli wśród uczestników wydarzenia.

Zgodnie z wielowiekową tradycją, zwieńczeniem wytężonej pracy rolników w okresie żniw jest uroczystość dożynkowa. To jedno z wydarzeń charakterystycznych dla polskiej wsi. Imprezy z tej okazji organizowane są zazwyczaj w trakcie weekendu od połowy sierpnia do połowy września. Dożynki mogą skupiać społeczność jednej wsi, gminy lub całego powiatu. Większe imprezy przyciągają tysiące mieszkańców, którzy na koniec lata spędzają czas na świeżym powietrzu wspólnie z rodziną i znajomymi. Nie inaczej było również w 2026 roku podczas święta plonów zorganizowanego w pięciu powiatach województwa wielkopolskiego we współpracy z Samorządem Województwa Wielkopolskiego i z udziałem środków województwa.

domów, blisko tych, którzy każdego dnia dbają o ziemię – podkreśla Marszałek Marek Woźniak.

Pierwsza z dofinansowanych imprez odbyła się 15 sierpnia w Głogówku (gm. Piaski, powiat gostyński) na terenie Sanktuarium Maryjnego Świętogórskiej Róży Duchownej. Obchody rozpoczęły się paradą zabytkowych pojazdów rolniczych i maszyn. Oficjalną część wydarzenia otworzyła polowa msza święta oraz tradycyjny obrzęd dożynkowy w wykonaniu Biskupiańskiego Zespołu Folklorystycznego z Domachowa i Okolic. W programie wydarzenia znalazł się również festyn pełen atrakcji oraz koncert Budki Suflera. Samorząd Województwa Wielkopolskiego podczas dożynek w Głogówku reprezentował Wicemarszałek Wojciech Jankowiak.

Dwa tygodnie później, dzień po dniu, odbyły się dożynki powiatu kolskiego i ostrowskiego. 29 sierpnia w Babiaku spotkali się rolnicy i mieszkańcy wschodniej Wielkopolski, a 30 sierpnia świętowano w Czarnymlesie w gminie Przygodzice.

- Spotykamy się w całej Wielkopolsce, by wyrazić słowa podziękowania dla naszych rolników. Z ich pracy korzystamy wszyscy przez cały rok. Korzysta cała nasza społeczność, wspólnota samorządu województwa wielkopolskiego. Cieszę się, że już po raz trzeci możemy wspierać te mniejsze wydarzenia, blisko naszych

W obu tych wydarzeniach uczestniczył Wicemarszałek Województwa Wielkopolskiego Krzysztof Grabowski.

- *Samorząd Województwa Wielkopolskiego konsekwentnie wspiera rozwój rolnictwa w regionie oraz społeczności wiejskie. Angażujemy przy tym zarówno środki pochodzące z budżetu województwa, jak i Fundusze Europejskie. Przede wszystkim należy wspomnieć o programie „Wielkopolska Odnowa Wsi 2020+”, który poprzez cyklicznie ogłaszane konkursy umożliwia realizację tysięcy mniejszych projektów w naszym regionie. Obok dobrze już znanych konkursów sołeckich „Pięknieje wielkopolska wieś” oraz „Odnowa wsi szansą dla aktywnych sołectw”, czy konkursu adresowanego do organizacji pozarządowych „Nasza wieś, naszą wspólną sprawą”, od 2024 roku wspomagamy również koła gospodyń wiejskich w ramach konkursu „Wielkopolska wspiera gospodynie wiejskie”, a w 2026 roku uruchomiliśmy po raz pierwszy konkurs „Wiata Wielkopolska”, którego celem jest wsparcie tworzenia plenerowych miejsc spotkań na terenach wiejskich z wiatą jako elementem wyróżniającym i charakterystycznym – mówi wicemarszałek Krzysztof Grabowski.*

Ostatnie dwie uroczystości dożynkowe dofinansowane przez Samorząd Województwa Wielkopolskiego odbyły się w sobotę 5 września w Czarniejewie, gdzie świętowała społeczność powiatu gnieźnieńskiego oraz w Zakrzewie, gdzie zgromadzili się mieszkańcy powiatu złotowskiego.

Każdą z pięciu imprez uświetniły koncerty gwiazd estrady, występy artystyczne przygotowane przez miejscowe ośrodki kultury oraz szkoły. Nie zabrakło również stoisk kół gospodyń

Fot. Adrian Kapuściński

Uroczystościom dożynkowym towarzyszy każdorazowo prezentacja wienców. Na zdjęciu wieniec Samorządu Województwa Wielkopolskiego przygotowany we współpracy z Centrum Kultury i Sztuki w Kaliszu. Autorem wienca jest Piotr Barańczak ze wsi Trzemeszno koło Rozdrażewa.

wiejskich, producentów żywności oraz instytucji zaangażowanych w działalność na obszarach wiejskich. Samorząd Województwa Wielkopolskiego podczas dożynek prezentował swoje działania na stoiskach przygotowanych przez Wielkopolskie Samorządowe Centrum Rozwoju Wsi w Sielinku oraz trzy departamenty Urzędu Marszałkowskiego: Departament Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Departament Polityki Regionalnej. Osoby odwiedzające nasze stoiska mogły zasięgnąć szczegółowych informacji na temat ogłaszanych naborów wniosków oraz konkursów, jak również otrzymać materiały promocyjne.

Fot. Adrian Kapuściński

Podczas dożynek w Czarnymlesie w gminie Przygodzice władze województwa reprezentował wicemarszałek Krzysztof Grabowski. Gospodarzami uroczystości byli biskup kaliski Damian Bryl, starosta ostrowski Paweł Rajski oraz wójt gminy Przygodzice Krzysztof Rasiak.

Zupa parzybroda

Prezentujemy przepis na tradycyjną potrawę kuchni polskiej, która od XIX wieku króluje na stołach w Kielecczyźnie, na Mazowszu, na Śląsku, ale również w Wielkopolsce. W 2026 roku m.in. za tę właśnie zupę restauracja „P jak Pysznie” w Kępnie otrzymała Perłę – nagrodę wręczaną w konkursie „Nasze Kulinarne Dziedzictwo – Smaki Regionów” podczas poznańskich targów Smaki Regionów. Nagroda przyznana została również za sztufadę wołową szpikowaną słoniną. Prezentowany przepis pochodzi od szefa kuchni tej restauracji Pawła Powroźnika.

SKŁADNIKI:

- 2 marchewki,
- 2 pietruszki,
- 1 seler,
- 8 średnich ziemniaków,
- mała cebula,
- 1 średnia główka młodej białej kapusty lub kapusty włoskiej,
- 5 ziaren ziela angielskiego,
- 3-4 liście laurowe,
- 200 g wędzonego boczku pokrojonego w dużą kostkę,
- 150 g kości wieprzowych lub wołowych,
- sól i pieprz do smaku,
- pęczek koperku.

WYKONANIE:

Myjemy i obieramy warzywa. Marchewkę, pietruszkę seler i ziemniaki kroimy w kostkę, a kapustę szatkujemy jak nazwa wskazuje na długie paski. Tworzymy wywar: w 6 l garnku wstawiamy wodę, wrzucamy kości wędzone, dodajemy ziele angielskie i liście laurowe, następnie gotujemy. Dorzucamy warzywa i gotujemy około 30 minut, najlepiej bez przykrycia, aż warzywa zmiękną.

Boczek chwilę podsmażamy z cebulą i dodajemy do zupy, zagotowujemy. Doprawiamy solą i pieprzem, wrzucamy posiekany koperek, podajemy. Można podawać również z zacierką czy lanymi kluskami.

24 września 2026 roku Zarząd Województwa Wielkopolskiego podjął uchwałę w sprawie zatwierdzenia wyników konkursu fotograficznego „PS WPR w obiektywie – wieś wczoraj, dziś i jutro”. Zdjęcie pt. „Magia świętojańskiej nocy”, wykonane w Złotowie przez Roberta Cierniaka, zwyciężyło w kategorii „Wieś aktywna, zaradna i przedsiębiorcza”.

Fotografia „Sielski smak upalnego lata” autorstwa Małgorzaty Kolasy, wykonana w Rokietnicy zdobyła II miejsce w kategorii „Wielkopolska zdrowa żywność od pola do stołu”.

Jednostka Wsparcia Sieci KSOW+ w województwie wielkopolskim
Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich
Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego

Al. Niepodległości 34, 61-714 Poznań
tel. 61 626 60 00, e-mail: ksow@umww.pl
<https://dprow.umww.pl>

PUBLIKACJA BEZPŁATNA